

Mi foglalkoztatja az olvasót?

Szaktárunk egyik alapszabálya: a használó igényeihez kell alkalmazkodnunk. Az igények felderítésének sokféle módja van: közvéleménykutatás, forgalomvizsgálat, a referenzkérdések tartalmi elemzése stb. *Bartos Évával* egy ízben az olvasók bizonyos, meghatározott témák iránti érdeklődését kíséreltük meg felmérni (*Tematikus érdeklődésvizsgálat köznevelődési könyvtárakban*. 1981, OSZK KMK), közös munkánk következő állomása pedig annak felderítése volt, hogy a mindennapi életben milyen gyakorlati kérdések foglalkoztatják az olvasót. Azért szűkítettük vizsgálatunkat a mindennapi élet körére, mert az oktatással és a munkavégzéssel összefüggő kérdések (amelyek az első helyen állnak a referenzkérdések között), viszonylag jól áttekinthetők, intézményekhez kötődnek, jellegzetes dokumentumok (tantervek, tanulmányi versenyek kiírásai, népgazdasági vagy vállalati tervek stb.) alapján nyomon követhetők, a megoldásuk is szabályokhoz kötött, előre tervezhető, az olvasók szinte törvényszerűen felkeresik a válaszokért a könyvtárat. Ezzel szemben a mindennapi élettel kapcsolatos problémák — bár számban messze meghaladják az előbbi kategóriát — gyakran rejtve maradnak, megoldásuk határfoka az egyén képességeitől, a pillanatnyilag rendelkezésre álló eszközöktől függően igen különböző, ami csak fokozza vagy konzerválja egyes társadalmi rétegek meglévő hátrányait. A könyvtár keveset ismer a konkrét gondokból, s így segíteni sem tud.

Vizsgálatunk 1982—1983-ban zajlott le (a részletes beszámoló előreláthatólag a *Könyvtári Figyelő* 1985/4. számában lesz olvasható). Ez a cikk az adatlapokon rögzített és az interjúk során szóba került problémákba ad betekintést, s azokat értelmezi — a rendelkezésre álló, korlátozott terjedelemben.

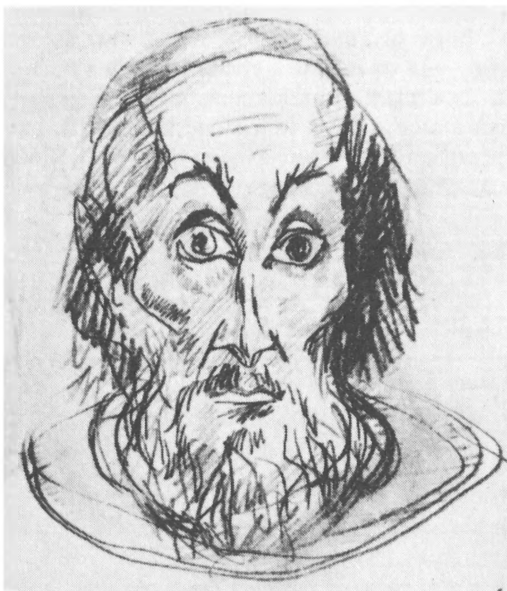
Tárgykörök és kérdések

A legnagyobb súllyal a műszaki vonatkozások szerepeltek a kérdések között, utánuk a biológiai és a mezőgazdasági ismeretek körébe tartozók következtek, őket követte a földrajz és az utazás, az egészségügy, az öltözködés és a ruhakészítés, a sport, a munkaügy és a sütés-főzés témaköre. Vegyük sorra ezeket.

Néhány példa az általánosabb jellegű *műszaki* kérdésekre: a vasmag és a tekercs alapvető paraméterei (transzformátornál), a fordulatszám kiszámítása. A barkácsolás hagyományosabb területeiről: textil- és bőrmunkák, ragasztás, asztalosmunka, faesztergályozás, villanszerelés, folyóiratok bekötése. Az *autóval-motorral* összefüggő műszaki kérdések közül: típusválasztás, karbantartás, szerelés (például karambolozott motor újjávarázsolása, hűtővízmérő szonda, eltört főtengely megjavítása), szervizproblémák (gyakran: állandó szerelő keresése), különféle berendezések (feszültségintézmérő, fordulatszám-mérő, akkumulátortöltő készülék stb.) otthoni készítése, a járművezetői tanfolyammal kapcsolatos műszaki ismeretek. A *szórakoztató elektronika* témakörén belül: típusválasztás (például tv-antenna távolsági vételhez, szinkronizátor a filmvetítőhöz, új tévé kiválasztása), az egyes berendezések kezelése, hibajavítás (elhangelődött a rádió, különféle zavarok a tv műszaki vételében stb.), barkácsolás (hangolásijelző, szignálgenerátor, inverter, keverő előerősítő, házi hangstúdió vagy akár elektronikus hangszer házi építése), a számítógép kezelésével kapcsolatos programozási ismeretek (HP 85-öshöz számítógépnyelv-tanulás). A *fényképezés* iránt minden megvizsgált csoportban óriási érdeklődést tapasztaltunk: típusválasztás, technikai problémák, kezelési tudnivalók, a színszűrő hasz-

nálata, természetfotók, portrék (például: bárátnő lefényképezése), trükkfelvételek készítése, az örökvaku használata, vakuhibák elhárítása. A háztartási gépeknek és eszközöknek főleg a kiválasztása és a javítása okozott gondokat. A lakásépítés témaköre társadalmi súlyához képest viszonylag keveset szerepelt. Előfordult a családi ház építése, tetőtér beépítése, új épület emelése a telken a régi vityilló helyett, energiatakarékos ház építése. Néhány megoldandó feladat a házon belül: tapétázás, műanyagpadló ragasztása, a központi fűtés bevezetése, többfunkciós szoba kialakítása. Többen tpuszterveket kerestek.

A második nagyobb témacsoport: az élővilág. A növények élettanán belül olyan kérdésekkel találkoztunk, mint: mennyi vizet igényel az afrikai ibolya, mitől száradnak el a datolyapálma levelei, „élősarok” kialakítása a lakásban, vagy olyan törekvéssel: „hogyan jobban megismerjem a gombafajtákat, és könnyebben felismerjem őket”. Az állatokkal kapcsolatos gyakori problémák: hogyan kell etetni a halakat, a halpusztulás megelőzése, az akvárium szakszerű berendezése, kutyák és macskák gondozása (előfordult a zébrapinty is, a mostanában igen divatos aranyhőrcsög viszont egyszer sem). Sokan töprengtek: a kertbe milyen növényeket ültessenek (például amelyek nem igényelnek sok gondozást, hiszen többnyire hétvégi telekről van szó). Gyakran említett munkamozzanatok: szőlőtelepítés, öreg

szőlő kordonos átalakítása, a munkák havi besosztása, gyümölcsös telepítése, gyümölcsfák metszése, „géppel szeretném a gyümölcsfák alját megszántani”, dinnye ültetése, palántázása. Növényvédelmi gondok: tünetmeghatározás, védekezés a szövőlepké hernyói vagy a burgonyabogár ellen, növényvédelem permetezőszer nélkül. Az állattenyésztési kérdések említésekor a méhészkedés és a nyúltenyésztés fordul elő leggyakrabban. Tipikus a kisállatok közötti választás is. Munkamozzanatok: kettécézés a nyulaknak, anyanevelés a méhészetben. Végül ide soroltuk a horgászproblémákat is (horgászfelszerelés összeállítása, horg- és csalítípusok stb.).

Az utazás, más tájak, földrajzi egységek megismerése gyakran szerepel a kérdések között: hova menjünk az idén (a leggyakoribb úticélok: Csehszlovákia, Bulgária, az NSZK, Olaszország, Törökország, Ausztria, Finnország és Franciaország), mit érdemes megnézni, menetrend-kérdések (mikor indul az autóbusz, hol lehet átszállni — különösen nehéz az országok belső menetrendjeihez való hozzáférés), szállásgondok (milyen kempingben vagy melyik nyugati ismerősnél lehetne megszállni).

Meglehetősen vastag az egészségügyi kérdések „iratgyűjtője”. Itt olyan csoportokat alakíthatunk ki, mint: betegségek elkerülése, diétázás (főleg betegség után, de fogyókúráként is), szexuális problémák és fogamzásgátlás, testápolás és kozmetika (például serdülő lányok érzékeny arc bőre, pattanások eltüntetése). Ide soroltuk a csecsemőgondozást (pelenkázási módok, a babakenőcs kiválasztása, illetve felkészülés az első gyerek születésére) és a gyermeknevelést is (félteknység a kistestvérré, állandó verekedések, önállótlán vagy unatkozó gyerek, hogyan lehet megfelelően táplálni a gyereket, vitaminok adása stb.). A gyerekbetegségek is ide tartoznak (mit kell tenni, amíg az orvos kijön stb.).

Elégé elterjedt az otthoni ruhakészítés, a szabás-varrás, pulóverkötés, a vásárolt ruházati cikkek (alsónemű, zokni, cipő stb.) megfelelő kiválasztása (sokan igénybe veszik a Nagyító tesztjeit). A kézimunkázás jellegzetes gondja: a motívumok, minták megszerzése. (A „műfajok” között többször szerepelt a hímzés, a makramé, a batikolás és a diszpárnakészítés).

A sport is nagymértékben foglalkoztatta a megkérdezetteket. A legnépszerűbb sportágak: a kosárlabda, a röplabda, a sielés, az önvédelmi sportok, a szertorna és a ritmikus

sportgimnasztika, a jóga, a szörf, a vitorlázás, a tenisz; a szellemi sportokat főleg a sakk és a bridzs képviselte. (Érdekes, hogy a labdarúgás egyszer sem fordult elő.) Különleges problémák: sikötés elhelyezése, licitálás a bridzsben, versenyszabályok megismerése, valamint a sportolási lehetőségek felkutatása (például az önvédelmi sportok esetében).

A pályaválasztással, továbbtanulással, valamint az elhelyezkedéssel kapcsolatos töprengéseket közös kategóriába soroltuk. Úgy látszik, gondot okoz tájékozódni a felvételi követelmények felől, a pályaválasztáskor nehéz előre áttekinteni a várható munkakörülményeket. Az elhelyezkedés alapkérdése: dolgozzunk vagy ne dolgozzunk (például: melyik kifizetődöb, ha a fiatal anya gyesen marad, vagy ha visszamegy dolgozni; a főiskola elvégzése után dolgozzon vagy továbbtanuljon a fiatal). A konkrét munkahely kiválasztásának sok útja szóba került (a főiskolai hirdetőtáblától az ismerős ajánlásáig), de többen azt mondták, hogy az „utcaról” találtak állást (így helyezkedett el például egy budapesti képzés nélküli pedagógus).

Az ételkészítést természetesen igen sokan említették: egytálétel, befőzés, gyümölcseltetés, sütemények, üdítő italok. Sokan „valami újat” szeretnének készíteni.

„Erős” témakör a *nyelvtanulás* (nyelvtanfolyamra jelentkezés, egyéni tanulási módszerek, a korábban szerzett nyelvismeret felfrissítése, a helyes kiejtés elsajátítása hangzóanyag segítségével). A leggyakrabban említett nyelvek: az angol, a német, a francia és az orosz.

Igen sok kérdés adódott az *áruforgalomból*. Bár az egyes áruk kiválasztását általában a megfelelő tematikus kategóriába soroltuk (hiszen a paramétereket, a szükséges tartozékokat is az adott tárgykör szakirodalmá részletezi), magának a kiválasztott árunak a beszerzése is sok gonddal jár (hol lehet kapni és mennyiért).

Különösen sok fejtörést okozott interjúalanyainknak az alkatrészek (például motorhoz), a korszerű nyugati szórakoztató-elektronikai cikkek, valamint a legkülönbébb hiánycikkek (olyanok is, mint a viharlámpa) beszerzése, a szavatossági idők, a csúszópénz nagyságának megállapítása stb. Az eladásokat felmérésünkben kizárólag a régi gépkocsi képviselte.

A nyugati szakirodalom nagy teret szentel a jogi tájékozódásnak, a jogszabályok laikus értelmezésének, s egy sereg speciális információs szolgáltatás épül erre a valós igényre. Mi még nem tapasztaltuk a jogi problémák iránti ilyen fokú érdeklődést, de azért néhány jellegzetes kérdés felbukkant (a válóper lebonyolítása, külföldi munkavállalás, névviseles, a fűtés korszerűsítésével kapcsolatos előírások, üdülőtélki birságolás, s még egy „kutyaugatási per” is). A megkérddezettek számára több esetben néheznek bizonyult a beadványok alaki megszerkesztése.

A kölcsönzések vizsgálata motivumok, indítékok

A forgalomvizsgálat során nem volt módunk (az együttműködő könyvtárosok szabad idejének korlátozott volta miatt) a könyvcímek egyenkénti kigyűjtésére, pusztán a statisztikai számbavételére. Ezért itt csak a kikerdezésből adódó tárgyköri rangsort tudjuk összevetni a kölcsönzések rangsorával. Az egyeszed mértéke figyelemre méltó. (Lásd a táblázatot.)

Minden hasonlóság ellenére elgondolkodtató, hogy olyan témák, mint a divat, a főzés vagy — a technikától elválasztva — a fém-, a fa- és a bőripari barkácsolás minimális arányban bukkant elő a kölcsönzési statisztikában. Ez talán a könyvkiadás hiányosságaiival, illetve a közművelődési könyvtárak szegényes költ-

Az első hat tárgykör rangsora

Az adatlapok és az interjúk szerint	A kölcsönzési forgalomban
1. technika (kb. 30 százalék)	1. technika (28,15 százalék)
2. biológia, mezőgazdaság	2. biológia, mezőgazdaság (15,55)
3. földrajz, utazás	3. egészségügy (12,95)
4. egészségügy és gyermeknevelés	4. utazás (11,10)
5. öltözködés, ruhakészítés	5. sport (9,98)
6. sport	6. háztartás, ruhakészítés, gyermekgondozás (9,52)

ségvetési kereteivel magyarázható (sajnos, az adott könyvtárakban rendelkezésre álló gyűjtemény választékának párhuzamos vizsgálatára nem vállalkozhattunk).

Az embereket foglalkoztató kérdések azonosításán kívül az is érdekelt bennünket, vajon milyen sajátos összefüggésben vetődnek fel ezek, milyen indítékok állnak mögöttük, s mindennapi szerepeink közül melyekkel függnek össze.

A műszaki tennivalók házi megoldásában a fő indíték az olcsóság. Olyan megfogalmazások árulkodnak erről, mint: „minden mester olyan drágán dolgozik”, „meg kell javítani, de nincs rá pénz”, „új lakás berendezéséhez kerestem olcsó, házilag elkészíthető tárgyakat”. Persze, az anyagi szempont más esetekben is az előtérben áll (így a tv vásárlásakor nem a képminőség, hanem az élettartam a fő szempont; az állatok és a növények fajtaválasztásában a jövedelmezőség; a könyvtárhasználat egyik fő indoka is a könyvárak emelkedése) — de a technikai témakörben sem kizárólagos (a másik fő mozgatórugó: az alkotás öröme).

Gyakori szerepünk a szülői szerep, ez is indíték egy sereg napi feladat megemlézésére, a csecsemőgondozástól a főzésig és a ruhakészítésig. További, gyakran felfedezhető szerepeink: a „fogyasztó” (tájékozódás az árakról és a piacról, kalkulációk készítése), az „ügyfél” (többnyire negatív előjellel: válás, bírságolás), továbbá a „barát” (konzultáció, konkrét együttműködés).

Érdeemes felsorolni néhány érdekesebb motívumot a korábban már említett tárgykörök-

ből is, hogy érzékelhetőbbé válják a szerepek és a motivációk összetettsége, a megoldás sokszor tekervényes útja.

A műszaki kérdések közül: villanyszerelés — házépítésnél; fordulatszám kiszámítása — lyukasztógéphez, népművészeti munkák előállításához; faesztergályozás — lakberendezéshez; valaki meg akar tanulni fényképezni — hogy lefényképezhesse a külföldi tv-adók monoszokpjait és beléphessen a monoszokpgyűjtők nemzetközi klubjába.

A biológiai témakörökben: az illető meg akarja tudni, gyomnövény-e a chyndus — hogy valakit, akit szerinte igaztalanul megtámadtak a sajtóban, megvédhessen (ez valamilyen társadalmi-állampolgári reflexként fogható fel); milyen haszonnövényeket kell a legkevésbé gondozni — telket vettek, de autójuk nincs, hogy gyakran kijáranak.

Az utazás témakörében: a nyaraláson kapcsolódunk (biológiai szükséglet), vagy új dolgokat ismerünk meg (kulturális szükséglet); gyakran utazunk kiküldetésben (mint dolgozók), rokonainkat látogatjuk (mint családtagok), más városba költözünk (mint lakók). Felmerésünkben még előfordult osztálykirándulás (iskolai közösség tagja), külföldi levelezőpartner felkeresése (baráti minőségben), menetrendi tájékoztatás rossz vonatra szállt úti-társ kíségetésére.

Az egészségügyi témakörökből: infarktusveszély elkerülése — munkahelyi feszültség miatt.

A szabás-varrás témaköréből: ruhakészítés gyerekek (szülői kötelességből), függönyhímzés (lakói szerepben), hímestojásminták keresése — abroszhímzéshez, ajándékozás céljára (baráti minőségben). A sport témakörben: meg akar tanulni bridzsolni — nehogy lemaradjon az osztálytársaitól, akik már tudnak; gyakorolni akarja a kosárlabdázást — a tanárokkal vívott rangadó előtt; jógázni akar — lelki feszültség csökkentése céljából.

Az elhelyezkedéssel kapcsolatban: egy olvasó államigazgatási gyakornoki állást keresett, mert jogi egyetemi felvételijének sikertelensége után is közel akar kerülni választott szakmájához. A főzés, ételkészítés témakörében: egy asszony új recepteket keres, mert vendégei jönnek; egy másik meg akar tanulni sütni, mert a gyerekek követelik (szülői szerep), az üzletben viszont drága (fogyasztói szerep); a harmadik gyorsan elkészíthető ételeket keres, mert sokat kell főznie, nagy a család (háztartásvezetői szerep). Nyelvtanulás: fel akarja

frissíteni nyelvtudását, hogy elhelyezkedhesen egy kempingben.

A jogi ügyek közül: a kerti állattartással kapcsolatos jogszabályokat tanulmányozza, mert a szomszéd kutyájának ugatása rendkívüli mértékben zavarja (biológiai szükséglet!).

Végül a kulturális témakörben: színházi programok áttekintése — szovjet vendégek számára (az iskolai közösség tagjaként); régi könyvillusztrációk felkutatása — diszpárna készítéséhez, ajándékozás céljára.

Rétegek, aktivitás—passzivitás

Amint várható volt, a legjellegzetesebb különbségek a két nem hagyományos munkamegosztása mentén jelentkeztek. „Férfias” témák: általában a műszaki dolgok, de a férfiak érdeklődése uralkodik a sportban, valamint a mezőgazdasági termelő tevékenységben is. Ezzel szemben a nők csaknem egyeduralkodók a ruhakészítésben, a testápolásban, az otthoni növénygazdálkodásban vagy az ételkészítésben (látványos kivétel egy harmincas értelmiségi férfi: „mint ifjú házasnak, elég nehéz még sütni-főzni”). A lakásberendezési gondok is főleg a nőket foglalkoztatják.

A fővárosiak és a vidékiek között igen csekély eltéréseket tapasztaltunk. Az őket foglalkoztató kérdések „minősége”, „kifinomultsági foka” egyáltalán nem különbözött, a fővárosiak nagy számban említettek hagyományosan vidéki témákat (növénytermesztés), legfeljebb a haszonállatok tartását és a szőlőművelést tekinthetjük vidéki sajátosságának.

Életkor szerint találtunk néhány jellegzetes eltérést. A 15—20 év körüliek a leginkább fogékonyak az újdonságok iránt (például a rádiótechnikában, a fényképezésben). Igen sokan kaptak ajándékba állatokat, amelyek gondozásához nem értettek (gyakran a szüleik beszéltek erről, különösen ha nem ők voltak az ajándékozók). Gyakran foglalkoztatja e korosztály tagjait az elhelyezkedés (például sikertelen felvételi vizsga után), az iskolai elfoglaltság (osztálykirándulás, vetélkedő, vendégek), csak ők említettek szexuális problémákat, s ennek a korosztálynak az érdeklődése vezet a sportban is. A 30—40 év körülieknél fordul elő leggyakrabban mint téma a tartós javak vásárlása, az új autó, új tv megvétele, a régi autó eladása is, továbbá a méhészkedés és a hobbitelek megművelése. Sokszor az a gondjuk, hogy nem

tudnak mit kezdeni az újonnan — és kissé későn — megszerzett javakkal (mint: most kell megtanulni autót vezetni). Jellemző az infarktusveszély emlegetése, a helyes életmód és a helyes táplálkozás iránti érdeklődés. A nyugdíjasok körében a betegségek, a diéta, az ételkészítés a legfontosabb, közülük azonban igen sokan utaznak is. A nyugdíjas nők különösen érdeklődnek a kézimunkázás iránt.

Foglalkozás szerint nem találunk lényeges különbségeket. A fizikai dolgozókra egy árnyalattal jobban jellemzőek a házilagos javításból, barkácsolásból adódó gondok; a vezetőkre és egyéb értelmiségiekre inkább az autó, a telek, a házépítés témaköre. Az egyetlen jól kiugró — bár szociálisan vegyes — réteg: a gyesen levők, akiknek gyakorlati érdeklődését a csecsemőgondozás, a gyermeknevelés, valamint a sütés-főzés határolja be (többször felbukkan még a diétázás, a növénygazdálkodás témaköre is).

Az adatlapok és az interjúk szövegei alapján az esetek túlnyomó részében azt is el lehetett dönteni, hogy a szóban forgó megoldandó kérdés kívülről szakadt-e a megkérdezett nyakába (ezt tekintjük „passzív” eseteknek vagy „külső” tényezőknek), vagy pedig saját „aktivitásának”, „ambíciójának” „belső” terméke volt. Vessünk egy pillantást a tárgykörök ilyen megoszlására is.

Túlnyomórészt az aktív körbe sorolható az utazás, üdülés, az egyes sportágak iránti érdeklődés, a járművezetés, sok esetben a telekvásárlás és az építkezés (mint az anyagi gyarapodás következménye), a barkácsolás (ha eltekintünk az említett anyagi kényszertől), a főzés és ételkészítés, a szabás-varrás, kötés-horgolás (itt is az anyagi megfontolásokra utaló fenn tartással), a fényképezés, az álláskeresés és az állásváltogatás bizonyos esetei (külföldi munkavállalás, jobb anyagi feltételek keresése), s ugyanígy a vásárlási problémák között is akadnak a környezet korszerűsítésére, a gazdagságra utalók.

Ezzel szemben a passzív szférába tartozik teljes egészében az egészségügy (betegség, hízás stb.), ezen belül a csecsemőgondozás és gyermeknevelés, egy-két utazási ügy (kiküldetés, külföldi vendégek vagy rokonok kalauzálása), a házi javítások nagy része (a már említett „öntökéletesítésen”, alkotói ambíciókon kívül). Gyakori „külső” tényezők a lakásügyön belül: gyermekszoba kialakítása a megszületendő gyereknek, a lakhatási engedélyek megszerzése, a kivitelezési hibák javítása. A vásár-

lással kapcsolatban említett kényszerítő körülmények a sürgősség (szakadt ruha, lyukas cipő stb.), valamint a hiánycikkek beszerzése.

★

Arra a kérdésre, mi foglalkoztatja a *nem* olvasót, egyelőre nem tudunk válaszolni. A mi vizsgálatunkban is szerepelt egy „külső” mozzanat: a kérdezősnek a könyvtárhasználókra való leszűkítése. Pedig ami igazán izgalmas volna, az éppen a könyvtárba még nem járó, annak előnyeit még kihasználni nem tudó állampolgárok mindennapi gondjainak a megismerése, elemzése. Csak ezen az úton juthat-

nánk el a valóban — az egész társadalomra — nyitott közművelődési könyvtárhoz!

Mit lehetne tenni ennek érdekében? Az országos tennivalókat a *Könyvtári Figyelő* említett cikkében próbáltuk meg összefoglalni. De van valami, amit minden városi könyvtár különösebb központi segítség nélkül, önállóan is megtehetne: saját környezetének tanulmányozása, esettanulmányok készítése a településen élő olvasók és nem olvasók információs szükségleteiről, mindennapi gondjairól a helyi szolgáltatási rendszer célszerű megváltoztatása — és ezen belül a könyvtár helyének pontosabb kijelölése — érdekében.

Mándy Gábor

Tanácskozás az általános művelődési központokról

Az általános művelődési központok III. országos konferenciáját Heves megyében tartották az elmúlt év végén. Talán nem véletlen, hogy ez a megye volt az esemény házigazdája. Ha ugyanis számba vesszük az általános művelődési központok fejlődésének állomásait, kiderül, hogy Heves megye és különösen a volt füzesabonyi járás úttörő szerepet vállalt ennek az intézménytípusnak a kialakításában.

Több mint tíz éve alakultak az első általános művelődési központok, közismert rövidítésükkel: ÁMK-k. Párt- és állami dokumentumok segítettek létrejönniük; s ma már, túljutván a kísérleti szakaszon, a vállalkozás létjogosultságát nem vitatják.

A tanácskozáson azzal a céllal vettek részt mintegy kétszázan, hogy számba vegyék az eredményeket, s kijelöljék a jövő feladatait.

A konferenciát *Kiss Sándor*, az MSZMP Heves megyei bizottságának titkára nyitotta meg, majd *Kovács Sándorné*, a megyei tanács elnökhelyettese szövegezte a Heves megyei általános művelődési központok eredményeiről. Délután *dr. Kelemen Elemér*, a Művelődési Minisztérium főosztályvezetője tartott előadást az országos tapasztalatokról. Hangsúlyozta, hogy az új intézményforma beváltotta a hozzá

fűzött reményeket, kiemelte azonban, hogy tartalmi kérdéseket nem lehet pusztán formai változtatásokkal megoldani.

Másnap, hét szekcióban a megye különböző településein folytatódott a tanácskozás. A szekciók témái a következők voltak: Könyvtári óra — sportintegráció (Gyöngyöstarján); egész napos általános iskolai foglalkozás első és második osztályokban (Mezőtárkány); a film szerepe — információs rendszer (Besenyőtelek); napközis művelődési és munkafoglalkozás (Poroszló); olvasáspedagógiai kísérlet (Sarud); új intézmény, honismereti munka (Feldebrő, Aldebrő, Kápolna); a lakótelepi közművelődés lehetőségei (Eger).

Már korábban több tanulmány is megfogalmazta, hogy fontos eredménynek tekinthető: az ÁMK-kban a figyelem előterébe került a könyvtár. A szekciók beszámolóit újból megerősítették ezt a tényt. Két szekcióban már a téma kijelölése is erre utal. Bár a hatodik szekció tárgyköréként a nyomtatott programba a honismereti munka került a könyvtári munka helyett, ez — a szekció vezetője szerint — valószínűleg tévedésből történt: a honismereti munka ugyanis csak könyvtári keretben szerepelt a napirendben.

A tanácskozás utolsó napján Egerben tartott záróülést *Csoma Gyula* vezette. Itt a szekcióve-